

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтесорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

літній період 2022 року.

3. Створення халабуд різних видів.

Освіта для сталого розвитку – майбутнє, якого ми прагнемо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)
2. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти, 2021 рік.
3. Парціальна програма «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» та навчально-методичні посібники для вихователів щодо її реалізації.
5. Бабушкина Т.В. «Секретики» дитинства. - Київ, 2005 («Б-ка «Шкільного світу»).
6. Журнал «Методична скарбничка вихователя», №4, 2020 рік

Стаття надійшла до редакції

21 січня 2023

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2.015.31: 17: 316. 663.5

КРОТЮК МАРІЯ

*студентка заочного відділення Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

РУДА ТЕТЯНА

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, методист Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Abstract. *The article examines the main directions of engaging preschool children in physical education classes as the basis for forming an active life position aimed at preserving the valuable health potential of modern society.*

Key words: *preschool children, health, integration, development, physical education classes, preschool education institutions.*

Постановка проблеми. Одне із основних завдань, визначених Законом України "Про дошкільну освіту", є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини [1]. Унаслідок соціально-демократичних передумов, економічних і матеріальних обмежень, екологічної кризи більшість сімей України має дітей, життя яких зумовлене хворобами або несприятливими соціально-побутовими та психологічними умовами. Серед причин, що зумовлюють відхилення у стані здоров'я дітей такі: несприятливі соціально-економічні, побутові умови; відсутність відповідних умов для ігор, занять, різних видів праці у деяких сім'ях та деяких закладах освіти; гіподинамія, недостатньо збалансоване харчування; формальний підхід до загартування; недостатнє регулювання динаміки фізичної, психічної та емоційної працездатності вихованців (упродовж заняття, дня, тижня, року); порушення режимів організації життя дітей. Санітарно-гігієнічного, повітряного, світлового оточення в деяких дошкільних навчальних закладах [6, с 7]. Саме тому одним з

пріоритетних завдань дошкільної освіти є формування здорового способу життя, пошук нових соціальних та педагогічних підходів, які б сприяли формуванню, збереженню та зміцненню фізичного, психічного і духовного здоров'я дітей. Збереженню, формуванню здоров'я дітей, впровадженню нових технологій у фізичне виховання дітей дошкільного віку, створенню безпечного середовища присвячено багато наукових праць.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічній майстерності вихователя як запоруки ефективного впровадження сучасних технологій у фізичне виховання дошкільників присвячені дослідження А. М. Богуш, Н. Ф. Денисенко, грі як запоруки емоційного здоров'я – О. Л. Богиніч, Л. В. Волкова та ін., створенню безпечного, здоров'язберігального середовища – Н. Ф. Денисенко, Л. В. Лохвицької, спортивно орієнтованому фізичному вихованню – Л. В. Волкова, В. К. Бальсевича, Л. П. Матвеева та ін., інтеграції рухів та музики – Е. С. Вільчковського, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко, М. Єфименко та

ін., інтеграції пізнавальної і рухової діяльності – О. Д. Дубогай, оздоровчому туризму – Е. С. Вільчковського, М.О. Рунової, контролю у фізичному вихованні – Т. Ю. Круцевич.

Мета статті: з'ясувати сутність сучасних здоров'я орієнтованих технологій, впровадження інтеграційних комплексів у фізичне виховання дітей 5-6-річного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Можливість постійного пошуку ефективних шляхів зміцнення здоров'я дітей переконує в тому, що ми ще не повністю реалізуємо оздоровчий вплив різних умов середовища на організм дитини. Практика показує, що педагогам часто не вистачає знань і вмінь по використанню навколишнього середовища при навчанні дітей рухам і руховим діям з метою формування у них фізичних якостей, ознайомлення з правилами виконання фізичних вправ і залучення до цих вправ з допомогою ігрових ситуацій [5]. Так, Денисенко із співавторами вважає недостатню педагогічну майстерність однією із основних причин незадовільного стану справ у фізичному вихованні дошкільників. Важко не погодиться з тим, що на заняттях нечасто почуєш вірш, пісню, пестушку, загадку, жарт, отже, і недостатньо активізуються позитивні емоції дітей: радість, захоплення, любов, ніжність, недостатньо формується у них мотиваційний, оцінно-контрольний та діяльнісний компоненти. Таким чином, послаблюються як фізіологічні, психологічні, духовні й соціальні основи розвитку особистості дитини, так і дидактичні основи освітнього процесу. Постає глобальна проблема розроблення здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних технологій, які формували здоров'я як багатоскладову категорію, до якої входять фізичний, психологічний, духовний і соціальний складники та вплив здоров'яформувального середовища, яке включає корекційно-розвивальну та реабілітаційну діяльність. Їхнє застосування сприяє тому, що під час навчально-виховного процесу (занять, ігор, праці) створюється нестресогенний психологічний мікроклімат, який сприяє саморегуляції дитини. Це такий психічний стан, коли імпульсивність, агресивність, тривожність перебувають у дитини в межах норми [6, с. 9].

Серед учених побутує думка, що ефективність розвитку рухових якостей, емоційного забарвлення занять із фізичного виховання підвищується за рахунок виконання рухів у вигляді вправ різних видів під музичний супровід, і як наслідок,

покращується загальний стан та почуття дітлахів. Вагомий внесок у розробку наукової проблеми інтеграції рухів і музики, зокрема щодо активізації рухової активності дітей 5–7 років, зробила Н. Денисенко. Вона доводить, що використання музичних творів на фізкультурних заняттях, ранковій гімнастиці, фізкультурній хвилині, спортивних святах, вечорах-розвагах розвиває у дітей інтерес до рухів [3].

Е. Вільчковський виокремив, класифікував за віковими групами та визначив у теорії та методиці фізичного виховання дітей дошкільного віку танцювальні вправи, які потім були закладені у змісті базової програми розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Я у Світі». Е. Вільчковський стверджує, що танцювальні вправи і танці потрібно включати систематично в усі заходи з фізичної культури. Вони позитивно впливають на формування правильної постави, легкої й невимушеної ходи, виразності та граційності рухів. Дослідники В. Алямовська та С. Петрова також розглядали проблему взаємозв'язку рухів і музики. Вчені пропонують до освітнього процесу дошкільного навчального закладу ввести ритмопластику, хоча вони її умовно відносять до засобів фізичного виховання. Ритмопластика – це елементи імітаційних рухів, які пов'язані частіше зі сюжетом казок і дуже ефективні щодо фізичного розвитку дітей старшого дошкільного віку. Ритмопластику частіше використовують на практиці як частину фізкультурного або музичного заняття. Її головна мета – фізичний розвиток дітей старшого дошкільного віку, зокрема розвиток рухових якостей через розслаблення, зняття напруження з тіла та психічного стану, а потім напруження м'язів тулуба через імітацію рухів людей, тварин, рослин, транспорту та явищ природи під музичний супровід сприяє розвитку таких рухових якостей дітей, як гнучкість, спритність, витривалість, формуванню правильної постави; зміцнює м'язи, склепіння ступній ніг. Розвинуті рухові якості забезпечують функціональні можливості організму дітей. У такому режимі всі біологічні процеси в органах і системах відбуваються найінтенсивніше. Це, в свою чергу, забезпечує фізичний розвиток дітей старшого дошкільного віку [3].

М. Єфименко досліджував проблему зв'язку музики та фізичного розвитку в дітей дошкільного віку, які мають вади рухів. Він наголошував на великому значенні звукомузичного супроводу на заняттях з фізичної культури. Насамперед, учений

підкреслював: необхідно відійти від традиційних варіантів музичного супроводу, ґрунтованого на гучній маршовій музиці з першої хвилини занять та жорстких музичних композиціях під час виконання дітьми загально розвиваючих вправ. Відповідно до послідовного формування основних рухів потрібно добирати і звукове навантаження на організм і психіку дитини. Аналіз наукових досліджень засвідчив, що саме у процесі виконання дітьми фізичних рухів різної інтенсивності, амплітуди, ритму, дозованих навантажень та під музичний супровід підвищується ефективність розвитку рухових якостей, що впливає на формування, зміцнення та відновлення здоров'я старших дошкільників [3].

На думку Л. Д. Глазиріної, В. А. Овсянкіна (2005) змагальний метод можна включати в процес навчання рухам дітей, але педагогу треба знати, як це зробити. Все залежить від педагогічної майстерності вихователів. Наприклад, такі питання: «У кого краще вийде?», «Хто швидше принесе «паличку-виручалочку?» ставлять перед дитиною ціль – це і є методичний прийом змагального методу. Узагальнюючи передові досягнення в області фізичного виховання та поєднуючи різні методики можна досягти якісних перетворень, які в комплексі сприяють формуванню здоров'я дітей старшого дошкільного віку. Так, поєднуючи

ритмопластику, змагальний метод під музичний супровід, доцільно використовуючи умови здоров'язберігального середовища, дотримуючись санітарно-гігієнічних норм можна отримати найбільш ефективний результат у фізичному вихованні старших дошкільників. Такі поєднання, «інтеграційні комплекси» (Е. С. Вільчковський, Н.Ф. Денисенко, Ю.М. Шевченко, 2011) можуть бути різними в залежності від фізичного розвитку, фізичного стану, фізичної підготовленості, функціональних особливостей та завдань, які треба вирішити в процесі здоров'яорієнтованого фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сучасний стан здоров'я дітей та фізичного виховання в дошкільних навчальних закладах потребує виявлення обставин виникнення критичної ситуації, яка склалася в дошкільному вихованні та перегляду комплексу заходів по її "реабілітації". Одним із таких заходів є впровадження здоров'я орієнтованих програм фізичного виховання дітей дошкільного віку і особливо старшого дошкільного віку, зважаючи на критичний період в онтогенетичному розвитку та перехід дітей на наступний соціальний щабель – навчання в школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Додаток до листа МОН України від 16.08.2010 р. № 1/9-563 «Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу»/ URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Бальсевич В.К. Конверсія високих технологій спортивної підготовки як активний напрямок удосконалення фізичного виховання та спорту для всіх / Теорія і практика фізичної культури, 2003. № 4. С. 2–7.
3. Богиніч, Ольга Любомирівна. Педагогічні умови підвищення рухової активності дітей 4–5 років на заняттях з фізичної культури : дис. канд. пед. наук: 13.00.01. Український держ. педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. К., 2007. 167 с.
4. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 128 с.
5. Волков Л.В. Спортивно-ігровий метод в фізичному вихованні дітей дошкільного віку: програма і методичні рекомендації. Переяслав-Хмельницький, 2000. 32 с.
6. Денисенко Н.Ф. Витоки здоров'я дитини. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 160 с.

*Стаття надійшла до редакції
09 березня 2023*